

Euroopan Kulttuurisäätiön Suomen Osasto ry:n (EKSO) puheenjohtaja, pankinjohtaja Sinikka Salo
”Tervetuliaissanat EKSO:n 40-vuotisjuhlassa” Helsingissä 15.9.2009

*Arvoisa Presidentti Ahtisaari, Rouva Ahtisaari. Hyvä juhlayleisö!
 Årade President Ahtisaari, Fru Ahtisaari, Bästa festpublikum!
 President Ahtisaari, Mrs. Ahtisaari, Excellencies, Ladies and Gentlemen!*

Euroopan Kulttuurisäätiön Suomen Osasto ry:n 40-vuotisen toiminnan aikana Eurooppa on merkittävästi muuttunut. Ensimmäiset kaksikymmentä vuotta yhdistyksemme toimi kylmän sodan leimaamissa oloissa, joissa yhdistyksen tärkeä tehtävä oli ylläpitää länsieurooppalaisia kulttuurisuhteita. Keskusteluilla, seminaareilla ja tapahtumilla, menemällä mukaan yleiseurooppalaisiin hankkeisiin, toteutettiin emosäätiön ajatusta ”Ellemme voi yhtyä poliittisesti, yhtykäämme edes kulttuurisesti”. Tällöin kulttuurisella yhdentymisellä luonnollisesti tarkoitettiin tuolloin kuten nytkin monimuotoista yhteisyyttä – *unity in diversity*.

Berliinin muurin murtumisesta tulee kuluneeksi marraskuussa 20 vuotta. Sen myötä Eurooppa avautui ja Suomi saattoi vihdoinkin mennä mukaan Euroopan yhdentymiseen. Yhdistyksemme oli aktiivisesti mukana kansalaiskeskustelussa tukemassa EU-jäsenyyttämme muistuttamalla, että Eurooppa ei ole pelkästään taloutta ja politiikkaa. Sen monikulttuurisen pohjan ymmärtäminen ja tiedostaminen on välttämätöntä myös taloudelliselle ja poliittiselle yhdentymiselle.

Kaikkina vuosikymmeninä yhdistyksemme toiminta-ajatuksena on ollut aktivoida ja ylläpitää kansalaiskeskustelua eurooppalaisesta kulttuurista ja näin edistää eurooppalaisen identiteetin ja elämänmuodon tunnistamista myös suomalaisen identiteetin juurissa.

Entä tästä eteenpäin? Mihin EKSOa tarvitaan seuraavina vuosina ja vuosikymmeninä?

Me EKSOssa näemme selkeän tarpeen toiminnalle myös vastaisuudessa. Ehkä jopa haasteellisempänä, koska elämme nopeasti globalisoituneessa maailmassa ja maailmankylässä. Eurooppa-projekti ei ole valmis. Se tarvitsee eteenpäin mennäkseen nimenomaan kansalaistensa tuen. EU:n, Eurooppa-projektin omistajuutta on vahvistettava. Euroopasta on tehtävä kaikkien sen kansalaisten projekti – ei vain jonkun ryhmän projekti. Tässä näemme EKSO:n kaltaisten kansalaisyhdistysten keskeisen tehtävän. EKSO haluaa olla mukana tässä rakennustyössä tutustuttamalla suomalaisia muiden Euroopan kansakuntien kulttuuriin ja elämänpiiriin. Haluamme edistää kulttuurisen kansalaiskeskustelun ja eurooppalaisen vuoropuhelun kautta yhteiskunnallista avoimuutta ja riittävää yhtenäisyyttä niin, että Eurooppa-projekti voi kansalaistensa innostamana mennä eteenpäin ja vastata tuleviin haasteisiin, jotka globaalistuneessa maailmassa eivät rajoitu valtioiden rajoille. Visiossamme suomalaisten luottamus yhteiseen Eurooppaan rakentuu kriittisen ja avoimen kansalaiskeskustelun pohjalle.

EKSO:n visiossa toiminnan tavoite on saattaa ”Eurooppa omaksi” suomalaisten keskuudessa. Tässä kulttuurilla on tärkeä merkitys, sillä niin tärkeitä kuin taloudelliset strategiat ja suuntaviivat ovatkin, ne eivät riitä kansalaisten innoituksen lähteeksi – ainakaan kaikkien. Vakaus- ja kasvusopimuksen periaatteet eivät sytytä – muita kuin ekonomisteja! Kulttuuri on selkeästi Euroopan rakentamisen innostaja ja voima. EKSO on siinä mielessä ainutlaatuinen yhteisö, että se on toiminnassaan aina pitänyt esillä kulttuurin yhteyden ja merkityksen talouteen ja politiikkaan. Vastedeskin toiminnassamme korostuu tämä yhteys. ”Kulttuuri on niin tärkeä asia, että sitä ei voi jättää pelkästään kulttuurin ammattilaisille!”

Erityisesti nykyisessä vakavassa taloustilanteessa koetellaan suvaitsevaisuuttamme ja avoimuuttamme, kulttuurista ymmärtämystämme. 1930-luvun suuri lama johti protektionismiin ja kauppasotiin, yltiönationalismiin ja viimein toiseen maailmansotaan. Onneksi nyt näyttää siltä, että protektionismi ja nationalismi eivät ole saaneet kovin suurta roolia – ainakaan toistaiseksi. EKSO toimii sulkeutuneisuutta ja yltiönationalismia vastaan tuottamalla kansalaiseskusteluun eurooppalaisia puheenvuoroja, korostamalla eurooppalaisia arvoja ja eurooppalaisuutta.

Mutta miksi Eurooppa, miksei koko maailma? Eurooppa ja eurooppalaisuus ei ole linnake muuta maailmaa vastaan. Eurooppa – ja Euroopan Unioni – on kotipesämme, jota kautta voimme vaikuttaa myös globaalisti, toimia maailmankansalaisina. Viimeaikainen rahoitusmarkkina- ja taluskriisi on jo osoittanut yhtenäisen EU:n merkityksen globaaleilla foorumeilla puhumattakaan yhteisestä rahasta ja rahapolitiikasta, joka on osaltaan ollut vakauttamassa maailman rahataloutta ja rahoitusmarkkinoita jo 10 vuoden ajan. Erityisesti Suomen kaltaisen pienen maan ja kansakunnan kannalta kuuluminen EU:hun on välttämätöntä, mutta eivät edes suuret pärjää pitkän päälle yksin globalistuvassa maailmassa.

Olemme pyrkineet rakentamaan juhlamme näköisemmäksi.

Yhdistyksemme historiikki, jonka saatte mukanaan lähtiessänne, kertoo Suomessa ainutlaatuisen kulttuurialan kansalaisyhdistyksen historian. Yhdistyksen toiminnan ovat mahdollistaneet avarakatseiset kansalaiset sekä kulttuurin että talouselämän alueelta uhraamalla aikaansa ja varoja tärkeäksi pitämäänsä toimintaan. Haluan yhdistyksemme puolesta esittää mitä parhaimmat kiitokset toimijoillemme, yhteisöjäsenillemme ja muille tahoille, joiden taloudellinen tuki on mahdollistanut toimintamme. Lämmin kiitos myös historiikkimme kirjoittajalle hum. kand. Suvi Kukkoselle, joka esittelee historiaamme aivan kohta.

Haluan myös jo nyt esittää parhaat kiitokset tämän juhlan esiintyjille. Meillä on ilo kuulla ulkomaisina vierainamme Euroopan Kulttuurisäätiön toiminnanjohtajaa Gottfried Wagneria. Hän johtaa Amsterdamissa pääpaikkansa pitävää yhteisöä, jonka ystävyysseura EKSO siis on. Toisena ulkomaisena puhujanamme kuulemme ranskalaisen mediavaikuttajan Ann Juliennen esityksen kulttuurin ja television kiehtovista yhteyksistä. Madame Julienne on sekä Yhdysvaltain että Ranskan kansalainen ja edustaa siis tavallaan Euroopan tärkeää transatlanttista ulottuvuutta.

Musiikkia meille esittävät hienot taiteilijamme – lämpimät kiitokset Jussi Merikannolle ja Gustav Djupsjöbackalle, Oliphant- yhtyeelle sekä Marjukka Riihimäelle ja hänen johtamalleen Sibelius-lukion kamarikuorolle. Kiinnitän huomionne musiikkiesittelyihin, jotka myös tuovat esiin monipuolisesti maanosamme rikasta kulttuuriperintöä. Käsiohjelmasta ja sen liitteestä löydätte lisätietoa esiintyjistämme.

Juhlapuhujamme on Presidentti Martti Ahtisaari, rauhan nobelisti. Olemme äärettömän onnellisia saadessamme kuulla mitä hänellä on sanottavaa Euroopan rauhan ja vaurauden projektin saavutuksista ja kulttuurin haasteista tänä päivänä.

Arvoisa juhlayleisö! Tervetuloa juhlaamme! Bästä festpublik, hjärtligt välkommen! You are all warmly welcome!